

Att vara olika – är roligt

Berättelser och handledning
i förskolan om alla barns lika värde

Att vara olika – är roligt

Berättelser och handledning
i förskolan om alla barns lika värde

Gudrún Lárusdóttir Blöndal

ASKUNGE

ISBN 978-91-87701-63-4
© 2017 Guðrún Lárusdóttir Blöndal och
Askunge Förlag AB

Produktion Mirvi Unge Thorsén
Illustration Helena Holmquist

Första upplagan
1

Denna bok uppfyller miljökraven
för märkning med Svanen.

Tryck
Elanders Sverige AB 2017

Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av upphovsrättslagen!
Det är inte tillåtet, enligt avtal med Bonus
Presskopia, att för undervisningsbruk kopiera
ur denna bok.

Den som bryter mot lagen om upphovsrätt kan
åtalas av allmän åklagare och dömas till böter
eller fängelse i upp till två år samt bli skyldig
att erlägga ersättning till
upphovsman/rättsinnehavare.

ASKUNGE

Askunge Thorsén Förlag AB,
Mjölnavägen 16, 131 31 Nacka
08-30 95 75, 073-951 13 93
www.askunge.se
e-post: askunge@askunge.se

Innehåll

Inledning.....	4
Förslag till arbetsgång	5
Mångfald	6
<i>Äventyret i lekparken</i>	8
Tillgänglighet.....	14
<i>Äventyret i lekstugan</i>	16
Delaktighet.....	22
<i>Äventyret i skogen</i>	24
Inflytande.....	30
<i>Äventyret på skolfesten</i>	32
Allas lika värde.....	38
<i>Äventyret på utflykten</i>	40
Barnkonventionen	47

Inledning

Att vara olika – är roligt är en handledning som riktar sig till förskolebarn i åldern 4–6 år. Syftet med den är att skapa samförstånd och insikt om att vi är en del av ett större sammanhang där alla ska ha lika värde.

Min uppfattning är att sannolikheten att lyckas med det är störst genom att förmedla denna kunskap till barnen.

Handledningens innehåll består av fem berättelser där huvudpersonerna är barn med olika funktionsnedsättningar. Alla berättelserna har ett tema. Dessa olika teman är: *Mångfald*, *Tillgänglighet*, *Delaktighet*, *Inflytande* och *Allas lika värde*.

Varje berättelse ska läsas högt för barnen.

Ett antal öppna frågor är insprängda i texten. Frågorna ger barnen möjlighet att fundera och reflektera kring temat och innehållet i berättelsen.

Därefter diskuteras barnkonventionens grundprinciper, se sidorna 47–48.

Barnen får resonera kring en av konventionens artiklar som är kopplad till det aktuella temat. Därmed får de bättre kunskap om vilka rättigheter barn har. Avslutningsvis ska barnen arbeta med en övning som har en anknytning till temat.

Denna handledning kan vara en början på det livslånga lärandet som ska bidra till att leda barnen till insikt om att alla människor, oavsett funktionsförmåga, är en lika värdefull del av samhället.

Lycka till med arbetet!

Guðrún

”Förskolan ska lägga grunden för det lärande som fortsätter resten av livet”.

Skolverket

Förslag till arbetsgång

När ni arbetar med detta material är viktigt att inte ha för många barn i varje grupp. Ni ska vara säkra på att alla barn kan komma till tals.

De fem bilderna som finns som inledning till varje berättelse, går att hämta på Askunges hemsida, www.askunge.se.

Du kan då lätt visa dem med hjälp av projektor eller andra digitala verktyg.

Läs berättelsen högt för barnen. Ställ öppna frågor under högläsningen. Arbeta med varje tema förslagsvis vid tre tillfällen, till exempel under en vecka.

TILLFÄLLE 1

Börja med en diskussion kring det aktuella temat med koppling till er förskola.

Vad är *Mångfald*, *Tillgänglighet*, *Delaktighet*, *Inflytande* och *Allas lika värde*?

Be barnen att berätta, med egna ord, om innebörden av dessa begrepp.

Därefter läser du första delen av berättelsen. När barnen har svarat på frågorna fångar du upp deras tankar och reflektioner genom att spinna vidare på ämnet med följdfrågor.

Exempel på frågor: Hur kan vi ändra på det? Vad kan man göra istället? Vad menar du då? Hur kan vi hjälpas åt?

Det är viktigt att du har ett förhållningssätt som är uppmuntrande och visar att alla svar från barnen är lika mycket värda. Barnen ska uppleva att du är intresserad av att lyssna på vad de har att säga. Du visar med ditt kroppsspråk att det finns gott om tid och att alla barn som vill kan få svara på frågorna.

Skriv gärna ner nyckelord som framkommer i barnens svar och som berör temat.

TILLFÄLLE 2

Läs den andra delen av berättelsen. Diskutera med barnen kring frågorna på samma sätt som i första delen.

Samtala med barnen om barnkonventionen. Berätta för dem vad barnkonventionen är för något och varför den är så viktig. Den finns i kortversion på sidorna 47–48.

TILLFÄLLE 3

Barnen arbetar med en övning som är kopplad till temat. Ni får givetvis välja en annan övning som kanske bättre passar er situation.

”Barnen söker och erövrar kunskap bland annat genom att utveckla sin förmåga att iaktta, samtala och reflektera.”

Skolverket

Mångfald

Vad är *mångfald*?

Be barnen att med egna ord berätta innebörden av detta begrepp. Förklara sedan, på ett kort och enkelt sätt, vad mångfald betyder.

Exempel:

Mångfald är vi alla, både vuxna och barn. Vi kan vara olika, men också lika.

Vi ser olika ut och kanske kommer från olika länder.

Vi kan tycka lika mycket om att göra saker som exempelvis att spela fotboll eller leka med kompisar.

Mångfald i förskolan

Ställ följande fråga till barnen:

Vad har vi för mångfald i den här förskolan?

Om det behövs refererar du till beskrivningen av mångfald här ovan.

Lyssna på barnens svar och ställ sedan följdfrågor, exempelvis:

Vad tycker ni är bra med mångfald?

Om man vill ha mer mångfald, vad gör man då?

Om man inte har mångfald, hur skulle det bli?

Rita gärna barnens reflektioner kring mångfald i förskolan

på en whiteboardtavla eller ett blädderblocksblad.

Det blir tydligare för barnen om de kan se det visuellt.

Lisa, Adrian och Boris

Visa bilden på Adrian tillsammans med Lisa och Boris.

Äventyret i lekparken

Del 1

Adrian har det så himla långtråkigt. Han står framför farfars hus och lutar sig mot staketet. Han tittar på parkeringen framför garaget. Där brukar han leka med boll när han är hos farfar. Idag går det inte. Adrian tittar ner mot sitt högra ben. Fast det är ju inte längre ett ben. Det finns bara en liten stump kvar. Han sätter sig på trappan och gömmer ansiktet i armarna. Adrian känner hur tårarna rinner nedför kinderna och hjärtat känns tungt. Han tar ett djupt andetag och ger sig själv en stor kram. Det kan faktiskt hjälpa.

Plötsligt hör han skratt och rop. Han reser sig upp. Just det, lekparken. Jag sticker dit och gungar, tänker Adrian. Han tar tag i kryckorna och raskar på. Jösses. När han kommer fram är han helt matt. Armarna är slappa som kokt spaghetti. Adrian lägger ifrån sig kryckorna och försöker skaka liv i armarna. HJÄLP, han nästan trillar omkull. Nu måste han sätta sig ner och vila en stund.

Hur tror ni det är att vara Adrian med ett ben?

Adrian får syn på en parkbänk vid ett stort träd. Han tar sig dit och sätter sig. Han hör att barnen fortsätter att skratta och skoja.

Adrian kan inte se gungorna någonstans. Stora träd står i vägen. Jag måste gå dit och kolla, tänker han. Hoppas att det finns en ledig gunga. Adrian reser sig upp och går iväg. Han ser en flicka och en pojke i varsin gunga. Den tredje gungan är ledig. Den ska han ha.

När Adrian närmar sig gungorna hör han inte längre skratt utan skrik på hjälp. Flickan har fastnat långt ner i hålet på gungan. Hon sprattlar med händer och fötter. Pojken försöker dra upp henne. Men det går inte.
– Jag sitter fast i gungan, ropar flickan snyftande med ögonen fulla av tårar. Någon måste hjälpa mig.

Vad skulle ni göra för att hjälpa flickan?

Adrian grubblar ett ögonblick.

– Jag har en idé, säger han plötsligt. Han lyfter upp den ena kryckan och sträcker fram den till flickan. Hon greppar den med båda händerna.

– Du får hålla stenhårt, säger Adrian och tar ett stadigt grepp om den andra änden av kryckan.

Han drar och drar. Pojken står bakom flickan och försöker lyfta gungan så att den är i sidoläge.

Men oj! Först trillar Adrian ner i den leriga sanden. Sedan flyger flickan i luften och hamnar bredvid honom. Pojken tittar på dem med stora ögon.

– Wow, säger han till Adrian. Du är superstark i armarna.

Adrians ansikte lyser som en sol.

– Det är bara för att jag har kryckor, då måste man vara stark. Men det var faktiskt bra tänkt av dig att vända gungan, säger Adrian och gör tummen upp. Det är tur att du är påhittig och jag är stark.

Flickan ligger kvar i sanden och torkar bort tårarna från kinden.

– Tack för att ni hjälpte mig, säger hon med darrande röst.

Plötsligt blir det tyst. Pojken och flickan stirrar på Adrians ben.

– Men, hörs det från pojken. Vad otäckt, du har ju bara ett ben. Då kan du inte resa dig upp igen.

– Vadå, var inte larvig Boris, säger flickan irriterat. Det är klart att vi ska hjälpa honom.

– Men Lisa, hur ska vi göra det? Då måste vi hitta på något trix, säger Boris.

Hur tror ni det kommer att gå för Adrian?

Då får Adrian en snilleblixt.

– Vi kan prova göra så här, säger han.

Han tar tag i kryckan och ber Boris att hålla i den ena änden och Lisa i den andra. Adrian knyter nävarna så hårt om mitten av kryckan att de blir alldeles vita. Lisa och Boris lyfter kryckan högre och högre. De lyfter ända tills Adrian kan stå på benet.

– JIPPI! ropar de. Vi fixade det.

Alla tre barnen sätter sig på varsin gunga. Adrian lägger ifrån sig kryckorna.

– Hörru, säger Boris, vad heter du förresten?

– Jag heter Adrian.

Lisa pekar på Adrians ben.

– Varför har du bara ett ben?

Adrian sitter tyst en stund och tittar ner i sanden.

– Det andra benet fastnade i en maskin när jag var på landet hos mormor och morfar.

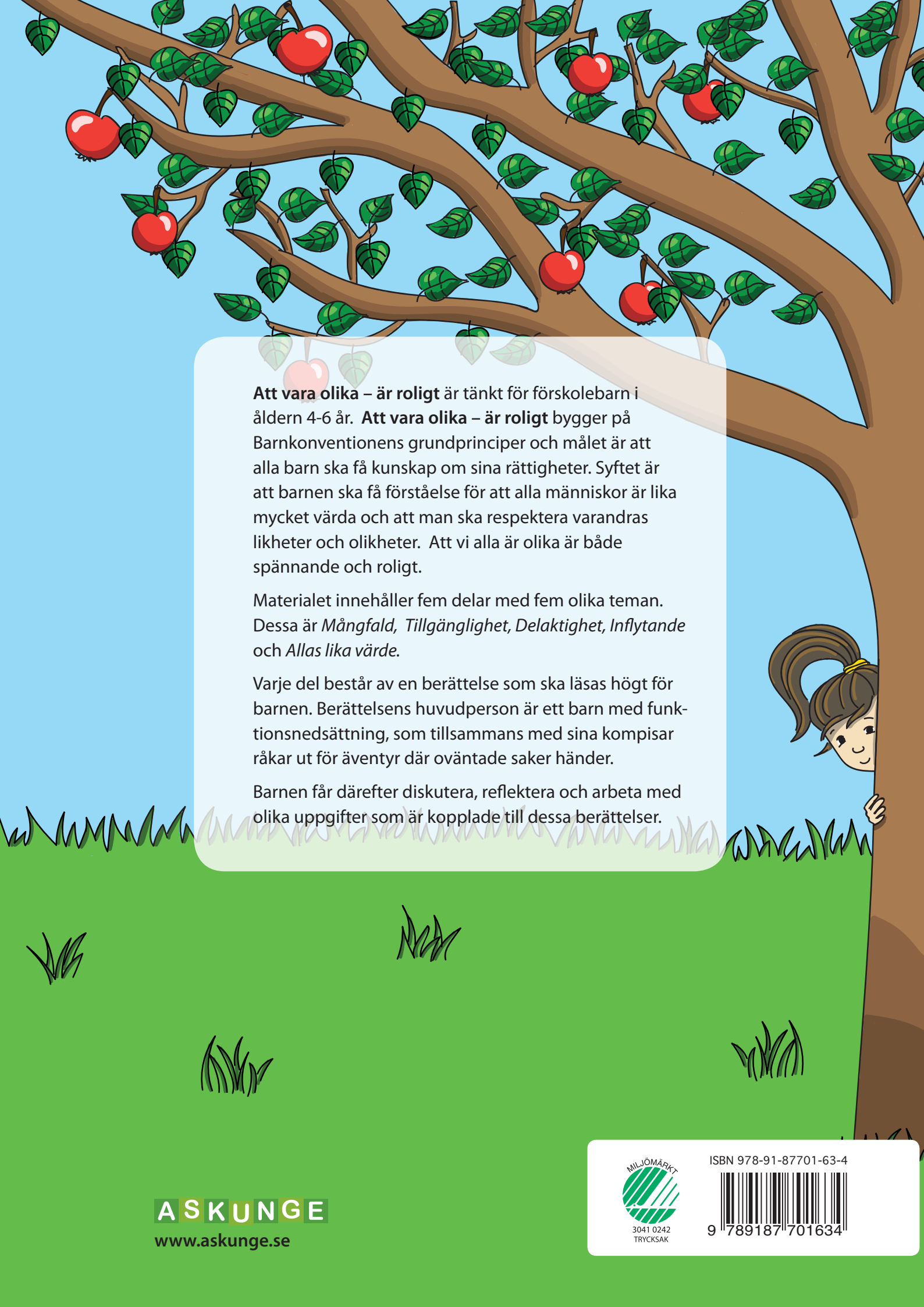
– Äsch, det gör inget, säger Lisa. Du ska i alla fall inte dö, det är mycket värre. Min mormor gjorde det. Först blev hon sjuk och sen bara dog hon. Tråkigt, tycker jag.

Lisa försöker blinka bort tårarna i ögonen.

– Det är ju också tråkigt att bara ha ett ben, säger Boris och stirrar på stumpen. Det går liksom inte att få det att växa igen.

– Men det friska benet är jättestarkt, säger Adrian och lyfter upp det så långt det bara går. Jag ska visa er vad jag kan göra med det.

Vad tror ni att Adrian kan göra med sitt jättestarka ben?

Att vara olika – är roligt är tänkt för förskolebarn i åldern 4-6 år. **Att vara olika – är roligt** bygger på Barnkonventionens grundprinciper och målet är att alla barn ska få kunskap om sina rättigheter. Syftet är att barnen ska få förståelse för att alla människor är lika mycket värda och att man ska respektera varandras likheter och olikheter. Att vi alla är olika är både spännande och roligt.

Materialet innehåller fem delar med fem olika teman. Dessa är *Mångfald*, *Tillgänglighet*, *Delaktighet*, *Inflytande* och *Allas lika värde*.

Varje del består av en berättelse som ska läsas högt för barnen. Berättelsens huvudperson är ett barn med funktionsnedsättning, som tillsammans med sina kompisar råkar ut för äventyr där oväntade saker händer.

Barnen får därefter diskutera, reflektera och arbeta med olika uppgifter som är kopplade till dessa berättelser.

